II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 21ης Απριλίου 1999

σε μία διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 88 της συνθήκης ΕΚΑΧ για κρατική ενίσχυση που χορηγήθηκε από τη Γερμανία στη Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(1999) 1123]

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(1999/597/ΕΚΑΧ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, και ιδίως τα άρθρα 86 και 88,

Εκτιμώντας ότι:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Στις 16 Δεκεμβρίου 1998 η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 88 της συνθήκης ΕΚΑΧ κατά της Γερμανίας. Η Επιτροπή, βασιζόμενη στην αξιολόγηση των πληροφοριών που τις υποβλήθηκαν, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Γερμανία παρέβη το άρθρο 86 της συνθήκης ΕΚΑΧ παραλείποντας να εφαρμόσει αποφάσεις που αξιώνουν την επιστροφή κρατικής ενίσχυσης ύψους 74 εκατ. DEM, η οποία είχε χορηγηθεί στην επιχείρηση Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH (εφεξής καλούμενη NMH), επειδή η ενίσχυση αυτή ήταν ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά.

(2) Την 1η Φεβρουαρίου 1999 η Επιτροπή ανακοίνωσε στη Γερμανία τη θέση της και της έδωσε την ευκαιρία να υποβάλει τις παρατηρήσεις της. Έλαβε τις γερμανικές παρατηρήσεις στις 5 Μαρτίου 1999.

II. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

(3) Η Επιτροπή, με την απόφασή της 95/422/ΕΚΑΧ της 4ης Απριλίου 1995, για κρατική ενίσχυση την οποία προτίθεται να χορηγήσει το Land της Βαυαρίας στην επιχείρηση σιδήρου και χάλυβα Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH, Sulzbacl-Rosenberg, και Lech-Stahlwerke GmbH, Meitingen-Herbertshofen [1] (απόφαση NMH I), διαπίστωσε ότι τα κοινοποιηθέντα μέτρα, μεταξύ των οποίων ένα επιχειρησιακό δάνειο του Land της Βαυαρίας, αποτελούν κρατική ενίσχυση ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά, η οποία δεν πρέπει να χορηγηθεί.

(4) Κατά τα έτη 1993-1995 η Βαυαρία χορήγησε σειρά τέτοιων δανείων χωρίς να ενημερώσει προηγουμένως την Επιτροπή.

Η Επιτροπή ως εκ τούτου εξέδωσε τις ακόλουθες δύο αποφάσεις:

α) απόφαση 96/178/ΕΚΑΧ, της 18ης Οκτωβρίου 1995, για κρατική ενίσχυση την οποία χορήγησε το ομοσπονδιακό κράτος της Βαυαρίας στην επιχείρηση σιδήρου και χάλυβα ΕΚΑΧ Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH, Sulzbach-Rosenberg [2] (απόφαση NMH II), η οποία διαπιστώνει ότι το ποσό των 49,9 εκατ. DEM, που χορηγήθηκε ως δάνειο από τη Βαυαρία στην NMH αποτελεί κρατική ενίσχυση η οποία είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά και απαγορεύεται σύμφωνα με τις διατάξεις της συνθήκης ΕΚΑΧ, και την απόφαση αριθ. 3855/91/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 1991 που θεσπίζει κοινοτικούς κανόνες για τις ενισχύσεις προς τις βιομηχανίες σιδήρου και χάλυβα [3]·

β) απόφαση 96/484/ΕΚΑΧ, της 13ης Μαρτίου 1996, σχετικά με την κρατική ενίσχυση που χορήγησε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας στη χαλυβουργική επιχείρηση ΕΚΑΧ Neue Maxhütte GmbH, Sulzbach-Rosenberg [4] (απόφαση NMH III), στην οποία ορίζεται ότι το ποσό των 24,1 εκατ. DEM, τα οποία χορήγησε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας ως δάνειο στην NMH,

[1] ΕΕ L 253 της 21.10.1995, σ. 22.
[2] ΕΕ L 53 της 2.3.1996, σ. 41.
[3] ΕΕ L 362 της 31.12.1991, σ. 57.
[4] ΕΕ L 198 της 8.9.1996, σ. 40.

αποτελούν κρατική ενίσχυση η οποία είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά και η χορήγησή τους είναι παράνομη βάσει των διατάξεων της συνθήκης ΕΚΑΧ και της απόφασης αριθ. 3855/91/ΕΚΑΧ.

(5) Και στις δύο περιπτώσεις, με τις αποφάσεις ΝΜΗ ΙΙ και ΝΜΗ ΙΙΙ, αξιώθηκε ό τη Γερμανία να απαιτήσει την επιστροφή των ενισχύσεων από την δικαιούχο επιχείρηση λόγω του ότι αυτή ήταν ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά.

(6) Η Γερμανία προσέβαλε και τις τρεις αποφάσεις ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (υποθέσεις C-158/95, C-399/95 και C-195/96). Το Δικαστήριο ανέστειλε τη διαδικασία μέχρι την έκδοση απόφασης του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ενώπιον του οποίου η ΝΜΗ είχε προσβάλει αυτές τις αποφάσεις (συνεκδικαζόμενες υποθέσεις Τ-129/95, Τ-2/96 και Τ-97/96) [1].

(7) Με απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 1999, το Πρωτοδικείο απέρριψε τις αγωγές της ΝΜΗ και επικύρωσε στο σύνολο τους τις αποφάσεις της Επιτροπής.

(8) Στην υπόθεση C-399/95, η Γερμανία ζήτησε την αναστολή της εκτέλεσης της απόφασης ΝΜΗ ΙΙ, επειδή εξέφρασε αμφιβολίες σχετικά με τη νομιμότητα της απόφασης και φόβους πρόκλησης σοβαρής και ανεπανόρθωτης ζημίας σε περίπτωση άμεσης εκτέλεσης της απόφασης. Ο πρόεδρος του Δικαστηρίου απέρριψε την αίτηση με την απόφαση της 3ης Μαΐου 1996 [2] για το λόγο ότι η Γερμανία δεν μπόρεσε να προσκομίσει επαρκείς αποδείξεις που να δικαιολογούν την αναστολή της απόφασης της Επιτροπής με την οποία διατάσσεται η επιστροφή της κρατικής ενίσχυσης την οποία είχε χορηγήσει η Βαυαρία στην ΝΜΗ.

(9) Στις 6 Δεκεμβρίου 1996 η Γερμανία ενημέρωσε την Επιτροπή ότι το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας διέταξε την ΝΜΗ να επιστρέψει την ενίσχυση μέχρι τις 15 Οκτωβρίου 1996 και ότι ευρίσκεται σε προπαρασκευαστικό στάδιο διαδικασία ανάκτησης της ενίσχυσης από την ΝΜΗ σύμφωνα με τις αποφάσεις της Επιτροπής ΝΜΗ ΙΙ και ΝΜΗ ΙΙΙ. Η Γερμανία όρισε στις 25 και 27 Ιουνίου 1997 ότι η Βαυαρία ξεκίνησε τη διαδικασία ανάκτησης τον Φεβρουάριο του 1997, ζητώντας από το τοπικό δικαστήριο του Regensburg να εκδώσει διαταγή πληρωμής. Η ΝΜΗ προσέβαλε την απόφαση, και η υπόθεση παραπέμφθηκε στο τοπικό δικαστήριο του Amberg.

(10) Από τη θεμελίωση των αξιώσεων και από την αγωγή προκύπτει, ότι το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας ζήτησε ποσό 14,8 εκατ. DEM μαζί με τους τόκους, δηλαδή μόνο το 20 % της ενίσχυσης που κηρύχθηκε ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά στις αποφάσεις ΝΜΗ ΙΙ και ΝΜΗ ΙΙΙ. Σύμφωνα με τη θεμελίωση των αξιώσεων και την αγωγή και σύμφωνα με τις πληροφορίες που χορήγησε η Γερμανία, το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας προέβη μονομερώς σε αυτό το διάβημα για να περιορίσει τα έξοδα. Η Βαυαρία θεωρεί ότι, αν η αγωγή της έχει θετική έκβαση, η ΝΜΗ θα επιστρέψει εθελοντικά το υπόλοιπο 80 %.

(11) Στις 27 Νοεμβρίου 1997 η Γερμανία ενημέρωσε την Επιτροπή ότι η ΝΜΗ κατέθεσε τις παρατηρήσεις της στις 8 Ιουλίου 1997. Στις παρατηρήσεις, αρνείται ότι συνήψε οποιαδήποτε συμφωνία με τη Βαυαρία για την επιστροφή του υπολοίπου, το οποίο δεν αποτελεί αντικείμενο της δικαστικής αξίωσης επιστροφής. Αυτό σημαίνει, ότι η επιστροφή της ενίσχυσης η οποία είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά επαφίεται απολύτως στη διακριτική ευχέρεια της ΝΜΗ.

(12) Επιπλέον, η ΝΜΗ ζητεί να αναβληθεί η διαδικασία μέχρις ότου εκδοθεί απόφαση από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

(13) Μόνο στις 14 Ιουλίου 1998 η Γερμανία ενημέρωσε την Επιτροπή ότι το περιφερειακό δικαστήριο του Amberg διέταξε την αναβολή της διαδικασίας για τις 5 Μαρτίου 1998.

Το κείμενο αυτής της απόφασης αναβολής γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή μόνον στις 23 Νοεμβρίου 1998. Η εντολή εξεδόθη αποκλειστικά στη βάση του τμήματος 148 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, το οποίο ορίζει ότι κάποιο δικαστήριο μπορεί να αναβάλει τη διαδικασία αν παρόμοια διαδικασία εκκρεμεί ενώπιον άλλου δικαστηρίου, του οποίου η απόφαση είναι σημαντική για την τρέχουσα διαδικασία.

(14) Στις 20 Οκτωβρίου 1998 οι γερμανικές αρχές επιβεβαίωσαν τηλεφωνικά ότι το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας δεν κατέθεσε κανένα ένδικο μέσο κατά της συγκεκριμένης απόφασης. Εν τούτοις, από την επιστολή της ομοσπονδιακής κυβέρνησης προς την Επιτροπή της 23ης Νοεμβρίου 1998 προκύπτει ότι μπορούσε και συνεχίζει να μπορεί απεριόριστα να ασκηθεί ένα ένδικο μέσο, αυτό της απλής έφεσης.

Η ενίσχυση δεν έχει μέχρι τώρα επιστραφεί. Στις 23 Νοεμβρίου 1998 η ομοσπονδιακή κυβέρνηση ενημέρωσε την Επιτροπή ότι η ΝΜΗ ζήτησε την έναρξη της διαδικασίας πτωχευτικού συμβιβασμού και της διαδικασίας πτώχευσης.

III. ΛΟΓΟΙ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

(15) Σύμφωνα με το άρθρο 86 της συνθήκης ΕΚΑΧ τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να λάβουν κάθε μέτρο κατάλληλο να εξασφαλίζει την εκτέλεση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις αποφάσεις της Επιτροπής. Πρέπει να απέχουν από κάθε μέτρο ασυμβίβαστο με τα άρθρα 1 και 4. Σύμφωνα με το άρθρο 4 στοιχείο γ), οι επιδοτήσεις ή ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη απαγορεύονται. Αν η Επιτροπή κρίνει ότι το κράτος παρέλειψε να εκπληρώσει υποχρέωση που υπέχει βάσει της συνθήκης μπορεί να κινήσει τη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 88 της σινθήκης ΕΚΑΧ.

(16) Κάνοντας έναρξη της διαδικασίας, η Επιτροπή έκρινε ότι, στη βάση των κάτωθι εκτιθέμενων πραγματικών περιστατικών, η Γερμανία παρέλειψε να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της σύμφωνα με το άρθρο 86 της συνθήκης ΕΚΑΧ:

[1] Νομική βάση αποτελεί το άρθρο 47 του πρωτοκόλλου για τον οργανισμό του Δικαστηρίου ΕΚΑΧ.

[2] Απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Μαΐου 1996 στην υπόθεση C-399/95 R, Γερμανία/Επιτροπή, Συλλογή 1996, I-2444, σημείο 76.

α) Προκειμένου να περιορίσει τα διαδικαστικά έξοδα, η Βαυαρία αποφάσισε μονομερώς να απαιτήσει δικαστικά μόνο το 20 % των ενισχύσεων που θεωρούνται ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά. Θεώρησε δεδομένο ότι η ΝΜΗ θα επιστρέψει το υπόλοιπο ποσό εκουσίως. Για λόγους εξόδων, αποτελεί κοινή πρακτική στη Γερμανία να ορίζεται το επίδικο ποσό σε χαμηλότερο επίπεδο από την πραγματική του αξία αλλά αυτό είναι επιτρεπτό μόνο εφόσον οι αντίδικοι συμφωνούν ρητά από κοινού αυτή τη μείωση συντάσσοντας συμβολαιογραφική πράξη για να αποφευχθούν προβλήματα εκτελέσεως μετά την έκδοση της απόφασης. Δεδομένου ότι η ΝΜΗ στην απάντησή της επί της αγωγής αρνήθηκε ότι υπήρξε ποτέ συμφωνία τέτοιου χαρακτήρα, η Γερμανία πρέπει να έχει επίγνωση ότι, μετά την έκδοση απόφασης του Δικαστηρίου, δεν πρέπει να ελπίζει σε εκούσια επιστροφή του υπολοίπου.

β) Ούτε η Γερμανία ούτε η Βαυαρία δεν έκαναν οιοδήποτε διάβημα ώστε να ληφθούν προσωρινά μέτρα για την επιστροφή της ενίσχυσης — για παράδειγμα πρόσκληση για την καταβολή προσωρινών ποσών, ενδεχομένως για την κατάθεση εγγυήσεων ή την παροχή ασφαλειών, ή απόφαση κατασχέσεως, έτσι ώστε να εξασφαλισθεί ότι οι αποφάσεις της Επιτροπής θα εκτελεσθούν το συντομότερο δυνατόν.

γ) Η Βαυαρία παρέλειψε να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης αναστολής του τοπικού δικαστηρίου του Amberg της 5ης Μαρτίου 1998, παρά το γεγονός ότι αυτή δεν συμφωνούσε με τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την εφαρμογή αποφάσεων περί επιστροφής των ενισχύσεων και για την αναβολή της εκτέλεσης των αποφάσεων των κοινοτικών αρχών. Η Γερμανία δεν έλαβε μέτρα κατά της Βαναρίας ώστε να κατοχυρώσει την ανάκληση της αναστολής της δίκης.

IV. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ΚΑΙ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

IVα. Παράλειψη να αξιωθεί η επιστροφή του πλήρους ποσού της ενίσχυσης ή να υπάρξει εγγύηση για την απόδοση του πλήρους ποσού

(17) Η Γερμανία υποστηρίζει την άποψη, ότι συμμορφώθηκε με το άρθρο 86 της συνθήκης ΕΚΑΧ σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

α) Ο περιορισμός της απαίτησης επιστροφής αποτελεί τρέχουσα πρακτική σε παρόμοιες υποθέσεις στη Γερμανία προκειμένου να περιορισθούν τα δικαστικά και δικηγορικά έξοδα, τα οποία εξαρτώνται από την αξία του αντικειμένου της διαφοράς. Η θεμελίωση της απόφασης θα περιλάμβανε το σύνολο των σχετικών δανείων. Μια συμβολαιογραφική σύμβαση θα είχε απλά προκαλέσει πρόσθετα έξοδα. Δεδομένου ότι δεν υπήρξε κανένας κίνδυνος παραγραφής και η επέκταση της αγωγής ήταν οποτεδήποτε εφικτή, η Βαναρία έπραξε τα απαραίτητα ώστε να υπάρχει μία ευέλικτη διαδικασία στο μέλλον.

β) Επιπλέον, η Επιτροπή γνώριζε ήδη από τον Μάρτιο του 1997 ότι η απαίτηση επιστροφής ήταν περιορισμένη και θα μπορούσε να καταστήσει γνωστές τις απόψεις της.

γ) Τέλος, η Βαυαρία υπέβαλε αγωγή για το πλήρες ποσόν κατά την πτωχευτική διαδικασία της ΝΜΗ.

(18) Η Επιτροπή θεωρεί, ότι αυτά τα επιχειρήματα δεν μπορούν να γίνουν δεκτά. Όπως τόνισε κατά την αρχή της διαδικασίας, δεν αντιτίθεται στην πρακτική που ισχύει να περιορίζεται η αξία του αντικειμένου της διαφοράς, απαιτεί όμως, σύμφωνα με την ισχύουσα πρακτική σε τέτοιες υποθέσεις, τη σύναψη (συμβολαιογραφικής) σύμβασης για να αποφεύγονται δυσκολίες όσον αφορά την εκτέλεση της απόφασης. Ελλείψει τέτοιας συμφωνίας, η υπόλοιπη αξίωση του 80 % δεν μπορεί να καλυφθεί από καμία απόφαση του Δικαστηρίου, επειδή δεν θα υπάρχει νομική βάση για την εκτέλεση. Η ΝΜΗ θα είχε σε μια τέτοια περίπτωση τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίσει κατά πόσον για το υπόλοιπο ποσό θα συμμορφωθεί με τη δικαστική απόφαση ή όχι. Δεν ενδιαφέρει στο προκείμενο το γεγονός ότι η Βαυαρία θα μπορούσε οποτεδήποτε να επιδιώξει την πληρωμή του υπολοίπου 80 %, δεδομένου ότι δεν έπραξε τοιουτοτρόπως.

(19) Πράγματι, η Επιτροπή δεν αντέδρασε τυπικά όσον αφορά αυτό το ιδιαίτερο περιστατικό πριν από την έναρξη της διαδικασίας. Εντούτοις, αυτό δεν την εμποδίζει να αποφασίσει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΚΑΧ. Τονίσθηκε εκ νέου ότι, όταν διαβιβάσθηκε στις 25 Ιουλίου 1997 η θεμελίωση της αγωγής, η Γερμανία επιβεβαίωνε ανεπιφύλακτα τις απόψεις των βαυαρικών αρχών ότι η ΝΜΗ θα επιστρέψει το πλήρες ποσόν της ενίσχυσης. Μόνο μετά από επανειλημμένες αιτήσεις η Επιτροπή έλαβε στις 27 Νοεμβρίου 1997 το υπόμνημα αντικρούσεως της ΝΜΗ της 8ης Ιουλίου 1997 και διεπίστωσε ότι δεν είχαν ληφθεί τα απαραίτητα μέτρα. Δεδομένου ότι το υπόμνημα αντικρούσεως επιπλέον περιελάμβανε αίτηση αναστολής της διαδικασίας, η Επιτροπή ζήτησε να τηρηθεί ενήμερη για τις περαιτέρω εξελίξεις, έτσι ώστε να μπορέσει να εξασφαλίσει τη συμφωνία με το άρθρο 86 της συνθήκης ΕΚΑΧ. Παρά ταύτα, ενημερώθηκε για την απόφαση αναστολής μόνο στις 14 Ιουλίου 1998. Αντίγραφο αυτής της απόφασης της διαβιβάστηκε για πρώτη φορά στις 23 Νοεμβρίου 1998. Υπό αυτές τις προϋποθέσεις η Γερμανία δεν μπορεί να επικαλεσθεί παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

(20) Η υποβολή αίτησης στις 19 Ιανουαρίου 1999 κατά την πτωχευτική διαδικασία της ΝΜΗ δεν αντιτίθεται στη διαπίστωση παράβασης, δεδομένου ότι αυτή η αίτηση υποβλήθηκε μόνο μετά την έναρξη της διαδικασίας.

(21) Η Επιτροπή υποστηρίζει, ως εκ τούτου, την άποψη ότι η Γερμανία παρέβη το άρθρο 86 της συνθήκης ΕΚΑΧ παραλείποντας να ανακτήσει όλο το ποσό της παράνομης και ασυμβίβαστης με την κοινή αγορά ενίσχυσης ή να καταχωρήσει τη μείωση της απαίτησης σε σύμβαση επικυρωμένη από συμβολαιογράφο, εξασφαλίζοντας κατ' αυτό τον τρόπο ότι, μετά την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου σχετικά με την μερική απαίτηση, να μπορεί να εκτελεσθεί άμεσα και πλήρως η απόφαση της Επιτροπής.

1. *Μη λήψη προσωρινών μέτρων για την ανάκτηση της ενίσχυσης*

(22) Η Γερμανία προτάσσει το επτχείρημα ότι, σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες (τμήματα 916 και 917 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) τα προσωρινά μέτρα (κατάσχεση) επιτρέπονται μόνον όταν ματαιώνεται ή παρακωλύεται σημαντικά η εκτέλεση της απόφασης, ιδιαίτερα μέσω της επαπειλούμενης απόκρυψης περιουσιακών στοιχείων. Εντούτοις, αυτές οι διατάξεις τυγχάνουν περιορισμένης εφαρμογής. Δεδομένου ότι σε αυτό το στάδιο της διαδικασίας είχαν εγγραφεί βάρη σε όλα τα περιουσιακά στοιχεία τη ΝΜΗ, η κατάσχεση ήταν αδύνατη.

(23) Κατά την άποψη της Επιτροπής η Γερμανία απέδειξε ότι το δικονομικό δίκαιο, εφαρμοζόμενο αδιακρίτως σε απαιτήσεις βασιζόμενες στο εθνικό και στο κοινοτικό δίκαιο, αποκλείει την κατάσχεση στη συγκεκριμένη περίπτωση. Είναι ως εκ τούτου της άποψης ότι η παράλειψη προσωρινών μέτρων για την επιστροφή της ενίσχυσης δεν παραβιάζει το άρθρο 86 της συνθήκης ΕΚΑΧ.

2. *Η μη υποβολή έφεσης κατά της απόφασης αναβολής*

(24) Η Γερμανία δεν αντιτίθεται στη διαπίστωση της Επιτροπής, ότι η μη άσκηση έφεσης αντιβαίνει στο άρθρο 86 της συνθήκης ΕΚΑΧ. Πρέπει ως εκ τούτου να διαπιστωθεί ότι έχει διαπραχθεί παράβαση.

(25) Στην απάντηση της Γερμανίας επισυνάπτεται παρέμβαση της Βαυαρίας, η οποία αντικρούει την άποψη της Επιτροπής. Η Βαυαρία θεωρεί ότι η απόφαση του τοπικού δικαστηρίου του Amberg για την αναβολή της διαδικασίας είναι νόμιμη. Σύμφωνα με το τμήμα 148 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, το τοπικό δικαστήριο όχι μόνον ήταν εξουσιοδοτημένο στη συγκεκριμένη υπόθεση να αναβάλει τη διαδικασία, αλλά περαιτέρω ήταν υποχρεωμένο να πράξει τοιουτοτρόπως: μόνο το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είναι αρμόδιο να αποφασίζει για τη νομιμότητα της απόφασης ενίσχυσης, κατά τρόπον ώστε το περιφερειακό δικαστήριο, αν εξέδιδε απόφαση στη συγκεκριμένη υπόθεση, θα διέτρεχε τον κίνδυνο να το πράξει σε αντίθεση με ενδεχόμενη απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Επιπλέον, δεδομένου ότι μπορεί οποτεδήποτε να ασκηθεί έφεση κατά της απόφασης αναβολής της διαδικασίας, δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος παραγραφής.

(26) Η απόφαση για την αναβολή της δίκης δεν πρέπει να αξιολογηθεί σύμφωνα με τα κριτήρια της υπόθεσης Zuckerfabrik, η οποία αφορά μόνον την αναστολή διοικητικών αποφάσεων, αλλά αποκλειστικά σύμφωνα με τα κριτήρια που έχουν ορισθεί από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την απαίτηση επιστροφής, σύμφωνα με τα οποία η εφαρμογή του εθνικού δικονομικού δικαίου δεν πρέπει να καθιστά αδύνατη ή εξαιρετικά δύσκολη την ανάκτηση της ενίσχυσης. Αυτό δεν συμβαίνει στο προκείμενο. Το τμήμα 148 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας είναι σύμφωνο με το κοινοτικό δίκαιο και δεν υπάρχει λόγος να θεωρηθεί ότι έχει παραγκωνισθεί το κοινοτικό δίκαιο, σύμφωνα με την προσέγγιση που υιοθετήθηκε στην υπόθεση Factortame I.

(27) Η Επιτροπή θεωρεί, με βάση τα κάτωθι εκτιθέμενα, ότι έπρεπε να ασκηθεί έφεση κατά της απόφασης αναβολής της δίκης.

(28) Το περιφερειακό δικαστήριο του Amberg βάσισε την απόφασή του για την αναβολή της δίκης απλά στο τμήμα 148 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, το οποίο ορίζει ότι κάποιο δικαστήριο έχει την διακριτική ευχέρεια να αναβάλει τη δίκη αν θεωρεί ότι η απόφαση σε κάποια υπόθεση ενώπιόν του εξαρτάται από την έκβαση υπόθεσης που εκκρεμεί ενώπιον κάποιου άλλου δικαστηρίου.

(29) Εντούτοις, το τμήμα 148 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας δεν καθιστά υποχρεωτική την αναβολή της δίκης, έτσι ώστε το κοινοτικό δίκαιο μπορεί πράγματι να εφαρμοσθεί χωρίς να παραγκωνίζει το εθνικό δίκαιο. Τα επιχειρήματα της Βαυαρίας δεν έχουν σχέση με τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά και θα είχαν ως αποτέλεσμα να αναστέλλεται αυτομάτως η εφαρμογή αποφάσεων ΕΚΑΧ όταν υποβάλλεται αγωγή στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Μια τέτοια ερμηνεία είναι αντίθετη προς το κοινοτικό δίκαιο.

(30) Το τμήμα 148 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά την έννοια ότι η αναβολή της δίκης είναι αναγκαστική σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο. Πράγματι, οι αξιώσεις του κοινοτικού δικαίου έχουν ως εξής:

α) Κατά πρώτον, τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν να εξασφαλίζουν την απεριόριστη εφαρμογή των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου, οι οποίες έχουν άμεσο αποτέλεσμα. Εν ανάγκη πρέπει να παραμένουν ανεφάρμοστες εκείνες οι εθνικές διατάξεις, οι οποίες αντιβαίνουν στην εφαρμογή των κοινοτικών διατάξεων ([1]). Επιπλέον, τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν να διατάσσουν την επιστροφή παράνομων ενισχύσεων, εκτός αν, λόγω εξαιρετικών συνθηκών, η επιστροφή δεν θα ήταν δικαιολογημένη ([2]).

β) Επιπλέον, η αξίωση ότι η επιστροφή της ενίσχυσης πρέπει να γίνει σύμφωνα με τις δικονομικές διατάξεις του εθνικού δικαίου ([3]) δεν μπορεί να δικαιολογήσει αναβολή της δίκης αν η άσκηση έφεσης είναι πιθανή σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και φαίνεται ενδεδειγμένη για λόγους κοινοτικού δικαίου. Επιπλέον, η εξουσία των εθνικών δικαστηρίων να αναστείλουν την εφαρμογή εθνικών μέτρων βασιζόμενων στο κοινοτικό δίκαιο είναι παραδεκτή μόνο εάν υπόκειται σε ορισμένους περιορισμούς και όρους ([4]), οι οποίοι δεν ισχύουν στη συγκεκριμένη υπόθεση. Ένας από αυτούς τους όρους είναι ότι πρέπει να λαμβάνεται δεόντως υπόψη το κοινοτικό συμφέρον και ότι το εθνικό δικαστήριο πρέπει να τηρεί αποφάσεις ή εντολές (σε διαδικασίες προσωρινής νομικής προστασίας) του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ([5]). Αυτό δεν ισχύει στην συγκεκριμένη υπόθεση, επειδή η απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 3ης Μαΐου 1996 αγνοήθηκε πλήρως.

(31) Υπήρχαν τοιουτοτρόπως επαρκείς λόγοι για να ασκηθεί έφεση. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι η παράλειψη της Βαυαρίας να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης του περιφερειακού δικαστηρίου του Amberg της 5ης Μαΐου 1998 για την αναβολή της δίκης για την ανάκτηση της ενίσχυσης από την ΝΜΗ είναι αντίθετη προς το άρθρο 86 της συνθήκης ΕΚΑΧ.

([1]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Ιουνίου 1990 στην υπόθεση C-213/89, Factortame I, Συλλογή 1990, I-2433.
([2]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιουλίου 1996 στην υπόθεση C-39/94, SFEI u.a, Συλλογή 1996, I-3547.
([3]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 20ής Μαρτίου 1997 στην υπόθεση C-24/95, Alcan Deutschland, Συλλογή 1997, I-1591.
([4]) Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 21ης Φεβρουαρίου 1991 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-143/88 και C-92/89, Zuckerfabrik Süderdithmarschen v. Hauptzollamt Itzehoe und Zuckerfabrik Soest v. Hauptzollamt Paderborn, Συλλογή 1991, I-415.
([5]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Νοεμβρίου 1995 στην υπόθεση C-465/93, Atlanta Fruchthandelsgesellschaft u.a., Συλλογή 1995, I-3761.

(32) Η Γερμανία θεωρεί, εντούτοις, ότι η διαπίστωση ότι οι γερμανικές αρχές παρέλειψαν να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα έναντι του Land της Βαυαρίας για να εξασφαλίσουν ότι θα ασκηθεί αγωγή, αποδεικνύει ότι η Επιτροπή δεν γνωρίζει τις εσωτερικές σχέσεις μεταξύ της ομοσπονδιακής κυβέρνησης και της κυβέρνησης του Land της Βαυαρίας. Η μομφή που αφορά αυτές τις σχέσεις είναι, ως εκ τούτου, ακατανόητη.

(33) Η Επττροπή θεωρεί ότι αυτή η αντίρρηση δεν έχει σχέση με τα ληφθέντα από τη Γερμανία μέτρα. Ήδη κατά τη διοικητική διαδικασία πριν από την έναρξη της διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 88 της συνθήκης ΕΚΑΧ, η Επιτροπή έθεσε ρητά ερωτήματα σχετικά με αυτά τα μέτρα και δεν έλαβε απάντηση. Συμπέρανε ως εκ τούτου ότι δεν είχαν ληφθεί μέτρα. Η Γερμανία είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου σε όλη την επικράτειά της και δεν μπορεί να απεμπολήσει αυτή την ευθύνη επικαλούμενη εθνικές συνθήκες. Η εμφανής παράλειψη της Γερμανίας να λάβει τα απαραίτητα μέτρα κατά της απόφασης αναβολής της δίκης παραβιάζει το άρθρο 86 της συνθήκης ΕΚΑΧ.

V. **ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ**

(34) Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 88 της συνθήκης ΕΚΑΧ ορίζει ότι η Επιτροπή τάσσει στο εν λόγω κράτος προθεσμία για την εκτέλεση της υποχρεώσεώς του. Στις 31 Δεκεμβρίου 1998, η Επιτροπή πληροφορήθηκε ότι η ΝΜΗ είχε κηρυχθεί σε αδυναμία εκπλήρωσης των υποχρεώσεών της και, σε περίπτωση πτώχευσης, η διαδικασία θα διεκόπτετο αυτομάτως σύμφωνα με το τμήμα 240 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Υπό αυτές τις συνθήκες, η έφεση δεν θα παρήγαγε αποτελέσματα. Επιπλέον, η Γερμανία ενημέρωσε την Επιτροπή ότι στις 18 Ιανουαρίου 1999 η Βαυαρία προέβαλε αξίωση να συμπεριληφθεί στον πίνακα των πτωχευτικών απαιτήσεων κατά της ΝΜΗ για το συνολικό ποσό της παράνομης και ασυμβίβαστης με την κοινή αγορά ενίσχυσης.

(35) Η Γερμανία, ως εκ τούτου, αξιώνει να αναβληθεί η διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 88 χωρίς να εκδοθεί απόφαση.

(36) Η Επιτροπή θεωρεί ότι, υπό τις συνθήκες που αναπτύχθηκαν μετά την έναρξη της διαδικασίας στις 16 Δεκεμβρίου 1998, δεν υπάρχει πλέον λόγος να χορηγηθεί στη Γερμανία προθεσμία για να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της, τις οποίες, όπως ορίζεται στην παρούσα απόφαση, έχει παραβεί.

(37) Πάντως, η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι η πτωχευτική διαδικασία της ΝΜΗ ακυρώνει την παράβαση του κοινοτικού δικαίου. Η υποβολή αίτησης πτωχευτικής διαδικασίας δεν αντιβαίνει σε απόφαση της Επιτροπής για παράβαση του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΚΑΧ πριν από την έναρξη της πτωχευτικής διαδικασίας. Ακόμα και αν η πτωχευτική διαδικασία θεωρηθεί ως διορθωτική ενέργεια, αποφασίστηκε μετά τη γνωστοποίηση της θέσης της Επιτροπής. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η διαδικασία πρέπει να συνεχισθεί, επειδή έχει δημιουργηθεί η βάση που θεμελιώνει την ευθύνη την οποία υπέχει η Γερμανία έναντι των άλλων κρατών μελών, της Κοινότητας ή ιδιωτών λόγω της παράβασης των υποχρεώσεών της.

VI. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

(38) Η Επιτροπή διαπιστώνει τις ακόλουθες παραβάσεις του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΚΑΧ:

α) η Γερμανία (το Land της Βαυαρίας) παρέλειψε να αξιώσει την επιστροφή παράνομης και ασυμβίβαστης με την κοινή αγορά ενίσχυσης σε όλο της το ποσόν ή να καταχωρήσει την μείωση της απαίτησης σε συμβολαιογραφικά επικυρωμένη σύμβαση, ώστε να κατοχυρώνεται ότι η απόφαση της Επιτροπής μετά την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου για μέρος της απαίτησης μπορεί να εφαρμοσθεί άμεσα και για το πλήρες ποσό·

β) η Γερμανία, και συγκεκριμένα η Βαναρία, παρέλειψε να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης της 5ης Μαρτίου 1998 του τοπικού δικαστηρίου του Amberg για την αναβολή της αστικής διαδικασίας ανάκτησης της ενίσχυσης από την ΝΜΗ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η Γερμανία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις αποφάσεις 96/178/ΕΚΑΧ και 96/484/ΕΚΑΧ, και από το άρθρο 86 της συνθήκης ΕΚΑΧ, επειδή παρέλειψε να αξιώσει από το αρμόδιο δικαστήριο το πλήρες ποσό της ασυμβίβαστης με την συνθήκη ΕΚΑΧ ενίσχυσης που είχε χορηγήσει στη Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH ύψους 74 εκατ. DEM, συμπεριλαμβανομένων των τόκων, ή να συμπεριλάβει σε συμβολαιογραφικά επικυρωμένη σύμβαση τη μείωση της απαίτησης, εξασφαλίζοντας κατ' αυτό τον τρόπο ότι οι αποφάσεις θα εκτελεσθούν άμεσα και πλήρως μετά την έκδοση απόφασης του Δικαστηρίου.

Άρθρο 2

Η Γερμανία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις αποφάσεις 96/178/ΕΚΑΧ και 96/484/ΕΚΑΧ, καθώς επίσης από το άρθρο 86 της συνθήκης ΕΚΑΧ, επειδή η Βαυαρία παρέλειψε να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης του περιφερειακού δικαστηρίου του Amberg της 5ης Μαΐου 1998 περί αναβολής της εκκρεμούσας ενώπιον του διαδικασίας.

Άρθρο 3

Η απόφαση απευθύνεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Βρυξέλλες, 21 Απριλίου 1999.

Για την Επιτροπή

Karel VAN MIERT

Μέλος της Επιτροπής